

ԱԶԴԱՐԱՐ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ՔՈՒԷՅԹԻ ԵՎ ԱՐԱՐԱԿԱՆ ԾՈՑԻ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ԹԵՄԻՆ
P.O.Box: 8157, Salmiyeh 22052- Kuwait. Tel: 965-25614392, Fax: 965-25638312, e-mail: prelacy@armenianprelacykw.org

ՆՈՐ ԵՐԶԱՆ, 2. Տարի, Թիւ 241, Ուրբաթ, 25 ՅՈՒՆԻՍ, 2014

ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ

«Իմ Հայաստան» համահայկական փառատուն

2014 Յուլիս 1-ի առաւօտեան Քուէթէն Երեւան ժամանեց Հ.Օ.Մ.-ի մեկուսի մասնաճիւղի «Շաքէ» պարախումբը՝ մասնակցելու «Իմ Հայաստան» համահայկական պարային երկրորդ փառատունին:

Պարախումբի պարողները 10-ն էին՝ Ալին Պապլանեան, Բիաինա Պապլանեան, Ժուլիանա Զէյթունցեան, Լիլա Կարապետեան, Գառնի Պետիբեան, Սառա Դարբինեան, Գոհար Քէթէնճեան, Մեղրիկ Գարակէօզեան, Ալիք Պերպերեան, Արաքս Քասունի: Բոլորը յուզուած էին. առաջին անգամ պիտի պարէին հայաստանեան բեմերուն վրայ... Որքան ալ պարախումբի աղջիկները երկարատեւ փորձերէն ետք պատրաստ էին մասնակցելու փառատունին, այնուամենայնիւ պահը շատ պատասխանատու էր՝ պարել Ալ. Սպենդարեանի անուան օպերայի եւ պալետի ազգային ակադեմիական թատրոնի բեմին վրայ: Եւ աղջիկները քաջ գիտակցելով այս ընձեռնուած հնարաւորութեան

կարեւորութիւնն ու խորհրդաւորութիւնը՝ շատ գեղեցիկ հանդէս եկան «Գարնան սիրով» պարով եւ արժանացան բուն ծափողջիւններու: Այս առաջին հայաստանեան բեմէն էր, չհաշուած, որ փառատունի բացումը մեծ շուքով միասնաբար կատարեցին տարբեր երկիրներէն ժամանած մասնակից բոլոր 34 պարախումբերը: Պատկերը շատ ցնցող էր՝ 800-էն աւելի հայ երիտասարդներ համաչափ, հայկական պարաքայլերով, համարձակ կը դռփէին օպերայի բեմին վրայ...

Եւ այսպէս, «Իմ Հայաստան» համահայկական երկրորդ փառատօնի յազմեցած ծրագիրը մեկնարկեց: Այն տեւեց Յուլիս 1-էն մինչեւ 10: Այս օրերու ընթացքին «Շաքէ» պարախումբը իր գեղեցիկ պարերով ելոյթ ունեցաւ նաեւ Գիւմրի քաղաքի Վարդան Աճեմեանի անուան թատրոնին մէջ՝ «Հայ-հայ», «Այսօր օրը Ուրբաթ է» եւ «Արտաշատ» պարերով: Ինչպէս նաեւ անոնք Արցախ այցելեցին, եղան Ստեփանակերտ եւ Շուշի քաղաքները: Աղջիկներու մասնակցութեան գագաթնակէտը կարելի է համարել արցախցիներու եւ Արցախի մէջ ծառայող հայ զինուորներու անդադար ծափերու ներքոյ պարել «Արցախ» պարը: Պարային հանդիսութիւններուն աւարտը կայացաւ Գաբրիէլ Սունտուկեանի անուան մայր թատրոնի մէջ, ուր պարախումբը պարգեատրուեցաւ յուշանուէրով մը:

Բազմաթիւ պարախումբերու ընդմէջէն «Շաքէ» պարախումբը յատուկ ուշադրութեան ու բարձր գնահատանքի արժանացաւ ոչ միայն փառատօնի կազմակերպիչներու, մասնակից պարուսոյցներու եւ պարողներու կողմէ, այլ որ մեզ համար ամենակարեւորը՝ բազմաթիւ պարզ հանդիսատեսներու կողմէ, որոնց գովեստի խօսքերը ուղղուած էին ե՛ւ կատարողականութեանը, ե՛ւ իւրայատուկ բեմադրութիւններուն, ե՛ւ տարագներուն, ինչպէս նաեւ պարողներէն բխող դրական լիցքերուն:

Պարախումբի աղջիկները իրենց ազատ ժամանակներուն նոյնպէս շարունակեցին զբաղիլ մշակոյթային կեանքով: Անոնք ներկայ գտնուեցան համերգներու, որոնցմէ ամենատպաւորիչը Արամ Խաչատուրեանի «Գայանէ» պալէն էր: Նաեւ այցելեցին Հայաստանի տարբեր տեսարժան վայրեր:

Ափսոսանքով եւ մեծ սիրով կ'ըսենք. «Մնաս բարով, Հայաստան եւ մինչ նոր հանդիպում «Իմ Հայաստան» համահայկական երրորդ փառատօն»:

Քուէրթի «Շաքէ» պարախումբի պարուսոյց՝
Աննա Շմաւոնեան

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Մինսքի Խմբակի Համանախագահները Հանդիպեցան Հայաստանի Եւ Ազրայէճանի Արտաքին Գործոց Նախարարներուն

22 յուլիսին աշխատանքային այցելութեամբ Պրիսպէլ հասած արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեան տեսակցեցաւ ԵԱՀԿ-ի Մինսքի Խմբակի համանախագահներ Իկոր Փոփովի, Ճէյմս Ուորլիքի, Փիեռ Անտրիոյի եւ ԵԱՀԿ-ի գործող նախագահի անձնակազմի ներկայացուցիչ Անճէյ Քասպրչիքի հետ:

Տեսակցութեան ընթացքին շարունակուեցան քննարկումները տագնապի խաղաղ լուծման հոլովոյթի յառաջ մղման վերաբերեալ:

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարը միջնորդներուն ուշադրութիւնը հրաւիրեց վերջին շաբաթներուն ընթացքին Ազրայէճանի կողմէ կիրարկուող ռազմատենչ հռետորաբանութեան, մարդկային զոհերու պատճառ դարձած զինադադարի խախտումներուն եւ հետախուզական գործունէութեան աշխուժացման վրայ:

«Հակառակ միջազգային հանրութեան արդէն ուղղակի հասցէին կատարուող կոչերուն, Ազրայէճանի ղեկավարութիւնը կը շարունակէ իր ապակառուցողական եւ վտանգաւոր քաղաքականութիւնը, հաշտեցման ու խաղաղութեան ի նպաստ արտայայտուող ազրայէճանցիները շինծու մեղադրանքներով ամբաստանելով եւ բանտարկելով, ինչ որ չի նպաստեր բանակցութիւններուն մէջ դրական մթնոլորտի ստեղծման», ընդգծեց նախարար Նալբանդեան:

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարը ըսաւ, որ Ազրայէճանի իշխանութիւնները կը փորձեն երկրին մէջ կուտակուած փտածութեան փորձը եւ հմտութիւնները տեղափոխել միջպետական յարաբերութիւններու դաշտ, սեփական հանրային կարծիքը շփոթահար պահելու նպատակով կը ջանան որոշ երկիրներէ կորզել յայտարարութիւններ, որոնք, գլխիվայր դարձնելով բանակցային հոլովոյթի բովանդակութիւնը, կը վնասեն անոնց յառաջընթացին:

Էդուարդ Նալբանդեան վերահաստատեց, որ Հայաստան պիտի շարունակէ եռանախագահներուն հետ միացեալ ջանքերը, ուղղուած դարաբաղեան հիմնախնդրի բացառապէս խաղաղ լուծման:

Պրիսպէլի մէջ նոյն օրը նաեւ կայացաւ ԵԱՀԿ-ի Մինսքի Խմբակի համանախագահներու տեսակցութիւնը Ազրայէճանի արտաքին գործոց նախարար Էլմար Մամետեարովի հետ:

Ըստ ԱՓԱ լրատու գործակալութեան, «տեսակցութեան ընթացքին քննարկուած են Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման հոլովոյթի արագացման ուղիները, այն սկզբունքներուն հիման վրայ, որոնց մասին լաւ տեղեկացուած է հանրութիւնը, ինչպէս նաեւ համանախագահ երկիրներու յայտարարութիւններուն հիման վրայ»:

Ուորլիք Վիեննայի Մէջ Պիտի Ներկայացնէ Բանակցութիւններուն Ընթացքը

ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի ամերիկացի համանախագահ Ճէյմս Ուորլիք Պրիւքսէլէն, ուր միջնորդները հանդիպեցան Հայաստանի եւ Ազրայէճանի արտաքին գործոց նախարարներուն հետ, պիտի մեկնի Վիեննա՝ Մինսքի խմբակին եւ ԵԱՀԿ-ի գլխաւոր քարտուղարին ներկայացնելու Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման բանակցութիւններուն ընթացքը: Այդ մասին ան կը յայտնէ «Թուիթթըր»-ի իր էջին վրայ:

Ուորլիք կը փոխանցէ նաեւ, որ համանախագահները Չորեքշաբթի օր յայտարարութիւն կատարեցին՝ մտահոգութիւն յայտնելով վերջին բռնութիւններուն առնչութեամբ:

Նալբանդեան. «Ժողովուրդները Պետք Է Պատրաստել Խաղաղութեան Եւ Ոչ Թէ Պատերազմի»

22 յուլիսին Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեան Պրիւքսէլի մէջ մասնակցեցաւ Եւրոպական Միութեան եւ Արեւելեան գործընկերութեան արտաքին գործոց նախարարներու ժողովին, որուն ներկայ էին Եւրոպական Միութեան արտաքին քաղաքականութեան եւ անվտանգութեան հարցերով գերագոյն յանձնակատար Քերթին Էշթըն, դրացնութեան եւ ընդլայնման հարցերով եւրոպական յանձնակատար Շթեֆան Տիլլէ:

Նախարար Նալբանդեան իր խօսքին մէջ նշեց, որ Հայաստան կ'ուզէ զարգացնել Եւրոպական Միութեան հետ գործընկերութիւնը, հիմնուելով վերջին տարիներուն միասնաբար ձեռք բերուած արդիւնքներուն եւ յառաջընթացին վրայ: «Վիլնիւսի գերաստիճանին Հայաստանը եւ Եւրոպական Միութիւնը վերահաստատեցին իրենց յանձնառութիւնը Արեւելեան գործընկերութեան ձեւաչափով շարունակելու եւ ամրապնդելու համագործակցութիւնը փոխադարձ հետաքրքրութիւն ներկայացնող բոլոր մարզերուն մէջ, ընդգծելով մեր յարաբերութիւններուն իրաւական հէնքի թարմացման կարեւորութիւնը: Հայաստան կ'ակնկալէ հետագայ քայլեր ձեռնարկել, Եւրոպական Միութեան հետ համագործակցութեան իրաւական նոր հիմքեր ստեղծելու նպատակով, որ մէկ կողմէ կ'արտացոլացնէ Հայաստանի հետ բանակցութիւններուն ընթացքին ձեռք բերուածը, միւս կողմէ, նկատի կ'առնէ նոր իրողութիւնները», ըսաւ Էդուարդ Նալբանդեան՝ նշելով, որ Եւրոպական Միութեան շարունակական օժանդակութիւնն ու աջակցութիւնը նշանակալի դեր ունին Հայաստանի մէջ բարեփոխումներու հոլովոյթի իրականացման, ժողովրդավարութեան եւ հաստատութենական կարողութիւններու ամրապնդման համար:

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարը շեշտեց, որ Եւրոպական Միութեան հետ Հայաստանի համագործակցութեան օրակարգը կը ներառէ բազմաթիւ մարզեր, քաղաքական երկխօսութենէն մինչեւ արդարադատութիւն եւ շարժունակութիւն, գաղթի հարցերէն մինչեւ հաստատութենական բարեփոխումներ եւ ներուժի աճ, եւ աւելցուց, որ Հայաստան պատրաստ է շարունակելու աշխատիլ փոխադարձ հետաքրքրութիւն ներկայացնող բոլոր մարզերուն մէջ: Նախարարը նշեց, որ մեր հասարակութիւններուն միջեւ շարժունակութեան ընդլայնումը ընդհանուր նպատակ է, եւ Հայաստան կ'ուզէ սկսիլ մուտքի արտօնագրային դրութեան վերացման մասին երկխօսութեան՝ հիմնուելով մուտքի արտօնագիրի դրութեան դիւրացման համաձայնագիրներու յաջող փորձին վրայ:

Նալբանդեան կարեւոր նկատեց մարտ 2014-ին ուժի մէջ մտած Եւրոպական Միութեան ծրագիրներուն մէջ Հայաստանի մասնակցութեան համար հիմնական սկզբունքներու մասին գործընկերութեան եւ համագործակցութեան համաձայնագիրի արձանագրութիւնը, որ կ'արտօնէ մասնակցիլ Եւրոպական Միութեան տարբեր ծրագիրներուն եւ ընդլայնելու երկկողմ համագործակցութիւնը:

Խօսելով շրջանային համագործակցութեան մասին՝ նախարար Նալբանդեան շեշտեց, որ Թուրքիա շարունակելով փակ պահել Հայաստանի հետ սահմանը, կը խոչընդոտէ մեր երկկողմ յարաբերութիւններուն կարգաւորումը եւ Եւրոպական Միութեան հետ Հայաստանի հաղորդակցութեան եւ փոխադրական ուղիներու շահագործումը: Հակասական է, որ Թուրքիա իբրեւ երկիր մը, որ ցանկութիւն կը յայտնէ միանալու Եւրոպական Միութեան, փակած է իր սահմանը դրացի պետութեան հետ այն պարագային, երբ Եւրոպական Միութեան տարածքին մէջ ազատ տեղաշարժը հիմնարար սկզբունք է: Էդուարդ Նալբանդեան ողջունեց Հերպըրթ Սալպերի նշանակումը՝ իբրեւ Հարաւային Կովկասի հարցերով Եւրոպական Միութեան յատուկ ներկայացուցիչ, յաջողութիւն մաղթեց անոր առաքելութեան մէջ:

Անդրադառնալով դարաբաղեան հիմնահարցի լուծման հոլովոյթին՝ Հայաստանի Հանրապետութեան արտաքին գործոց նախարարը շեշտեց, որ ի պատասխան ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի համանախագահ երկիրներու նախագահներու բազմաթիւ կոչերուն, Հայաստան, ի տարբերութիւն Ազրայէճանի, շարունակաբար վերահաստատած է իր հաւատարմութիւնը միջազգային իրաւունքի սկզբունքներուն, մասնաւորապէս ուժի եւ ուժի սպառնալիքի չկիրարկման, ժողովուրդներու իրաւահաւասարութեան եւ ինքնորոշման եւ տարածքային ամբողջականութեան սկզբունքներուն հանդէպ, եւ ցաւ յայտնեց Ազրայէճանի մէջ քաղաքական կամքի բացակայութեան համար, որ կը դրսեւորուի միջնորդներու բոլոր առաջարկներուն շարունակական մերժումով: «Մենք ամբողջովին համամիտ ենք, որ ժողովուրդները պետք է պատրաստել խաղաղութեան եւ ոչ թէ պատերազմի: Ցաւօք, Ազրայէճան ամբողջովին հակառակը կ'ընէ իր ռազմատենչ եւ սադրիչ հռետորաբանութեամբ, անհանդուրժողականութեան եւ ատելութեան քարոզներով, որ Արցախի եւ Հայաստանի հետ սահմանին վրայ կը յանգեցնէ շրջանին մէջ լարուածութեան եւ իրավիճակի սրման: Մենք նաեւ բարձր կը գնահատենք Եւրոպական Միութեան կողմէ տարբեր առիթներով Մինսքի խմբակի համանախագահներու ջանքերուն արտայայտած ոչ երկիմաստ աջակցութիւնը, որոնք ուղղուած են հիմնահարցին բացառապէս խաղաղ լուծման», անելցուց է. Նալբանդեան:

Նալբանդեան Հանդիպում Ունեցաւ Իտալիոյ Արտաքին Գործոց Նախարարի՝ Ֆետերիքա Մոկերինիի Հետ

Աշխատանքային այցելութեամբ Պրիւքել գտնուող արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեան հանդիպում ունեցաւ նաեւ Եւրոպական Միութեան մէջ նախագահող Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Ֆետերիքա Մոկերինիի հետ:

Զրոյցին ընթացքին քննարկուեցան հայ-իտալական օրակարգի բազմաթիւ հարցեր, անդրադարձ կատարուեցաւ շարք մը շրջանային եւ միջազգային խնդիրներու, ինչպէս նաեւ Հայաստան – Եւրոպական Միութիւն յարաբերութիւններուն:

Տեմիրթաշ. «Թուրքիոյ Մէջ Տակաւին Ժխտուող Հայոց Ցեղասպանութեան Հարց Գոյութիւն Ունի»

«Արմէնփրես» կը հաղորդէ, որ Թուրքիոյ մէջ օգոստոսին նախատեսուած նախագահական ընտրութեան քրտական ժողովուրդներու ժողովրդավարական կուսակցութեան նախագահական թեկնածու Սալահէտտին Տեմիրթաշ անգամ մը եւս անդրադարձած է Թուրքիոյ կողմէ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման խնդիրին:

Տեմիրթաշ թրքական «Էն.Թի.Վի.» պատկերասփիւռի կայանի «Կը խօսին թեկնածուները» յայտագիրին հիւրը ըլլալով յայտարարած է, որ Թուրքիոյ մէջ «տակաւին ժխտուող Հայոց ցեղասպանութեան հարց գոյութիւն ունի»:

«Կայ ժխտուող Հայոց ցեղասպանութեան հարց, կան Տերսիմի, Սվազի, Մարաշի կոտորածներու, Կեզիի հարցեր: Թուրքիոյ մէջ չկայ հատուած մը, որ վնաս կրած կամ տուժած չըլլայ: Այս ամէնէն ետք պէտք է իրական առերեսում կատարենք, որպէսզի մեր եղբայրութիւնը աւելնայ», ըսած է Թուրքիոյ նախագահական թեկնածուն:

Ըստ Տեմիրթաշի, անցեալին կատարուած զազրելի իրադարձութիւնները պէտք է անտարբերութեան չմատնուին, որովհետեւ, անոր խօսքով, ատիկա կարելոր է, որպէսզի հասարակութեան մէջ իրարու նկատմամբ վստահութիւն յառաջանայ:

Թուրքիոյ նախագահութեան՝ ազգութեամբ զազա քիւրտ թեկնածուն խօսած է նաեւ ընտրուելու պարագային իր ապագայ ընելիքներուն մասին: «Եթէ ընտրուիմ, իմ առաջին գործս պիտի ըլլայ Թուրքիոյ նոր սահմանադրութիւնը ստեղծելը: Կը փափաքիմ, որ Թուրքիան ըլլայ նոր, ազատական եւ քաղաքացիական սահմանադրութիւն ունենայ», ըսած է ան: Ան նաեւ նշած է, որ իր ծրագրած նոր սահմանադրութեամբ կը նախատեսուի ոչ թէ աւելցնել նախագահի լիազօրութիւնները, այլ աւելի սահմանափակել զանոնք:

Սալահէտտին Տեմիրթաշ ընդգծած է, որ առանց սրբագրելու անցեալի սխալները, կարելի չէ ձեւաւորել Թուրքիոյ յաջորդ հարիւր տարուան տեսլականը:

«Սի.Էն.Էն.Թիւրք»-ի կողմէ կատարուած հարցախոյզի մը համաձայն, յառաջիկայ ընտրութիւններուն նախագահի թեկնածու Տեմիրթաշի օգտին քուէարկելու խոստում տուած են 40861 ընտրողներ, ընդդիմութեան միասնական թեկնածու Էքմէլէտին Իսանօղլուի օգտին՝ 12233, իսկ վարչապետ, իշխող Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութեան թեկնածու Ռեճեփ Թայիփ Էրտողանի օգտին՝ 7115 ընտրողներ:

Թուրքիոյ մէջ հերթական նախագահական ընտրութիւնը նախատեսուած է 10 օգոստոսին:

Քաշաթաղի Մէջ Ականի Պայթումէն Մարդ Սը Մահացած Է, Երեքը՝ Վիրաւորուած

Չորեքշաբթի օր Լեռնային Ղարաբաղի Քաշաթաղի շրջանի Վաղազին գիւղին մէջ «Թոյոթա Փրատո» տիպի պետական թիւով ինքնաշարժը պայթեցաւ ականապատուած տարածքի մը մէջ, հաղորդեց Հայաստանի արտակարգ իրավիճակներու նախարարութիւնը:

Քաշաթաղի շրջանի փրկարար բաժինի պետ Քերոբ Մովսիսեան հաղորդեց, որ դէպքը տեղի ունեցած է առաւօտեան ժամը 6:30-ին: Ինքնաշարժի չորս ուղեւորներէն մէկը տեղւոյն վրայ մահացած է, երեքը ուղղաթիռով տեղափոխուած են Երեւանի «Էրեբունի» բժշկական կեդրոն:

Ըստ Մովսիսեանի, ուղեւորները ստացած են տարբեր աստիճանի մարմնական վնասուածքներ, մէկուն վիճակը համեմատաբար ծանր է, սակայն, ըստ նախնական տուեալներու, անոնց կեանքին վտանգ չի սպառնար:

Հայաստանեան կարգ մը լրատու միջոցներ կը հաղորդեն, որ ինքնաշարժին մէջ եղած է Արմաւիրի քաղաքապետ Ռուբէն Խլղաթեան: Մովսիսեան ո՛չ հերքեց, ո՛չ ալ հաստատեց այս տեղեկութիւնը՝ նշելով, որ ուղեւորներէն երկուքն ալ Արմաւիրէն եղած են, սակայն անոնց ինքնութիւնը տակաւին չեն ճշդած:

Ըստ արտակարգ իրավիճակներու նախարարութեան հաղորդագրութեան, մահացած է ինքնաշարժին վարորդը եւ վիրաւորուած են 3 ուղեւորներ:

Ուորլիք. «Լեռնային Ղարաբաղի Տագնապը Զինուորական Լուծում Չունի»

ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի ամերիկացի համանախագահ Ճեյմս Ուորլիք ԱՓԱ լրատու գործակալութեան հետ հարցազրոյցի մը ընթացքին մտահոգութիւն յայտնած է սահմանագիծին վրայ տեղի ունեցող իրադարձութիւններուն առնչութեամբ եւ զանոնք կայուն խաղաղութեան փնտրտութիւն «յետընթաց» նկատած է: Անդրադառնալով լրագրողի այն նշումին, թէ սահմանին լարուածութեան այդպիսի աճի պայմաններուն մէջ տագնապի խաղաղ լուծումը կարելի՞ է, Ուորլիք պատասխանած է. «Միացեալ Նահանգներն ու Մինսքի խմբակը պատրաստ են օգնելու կողմերուն խաղաղ լուծում գտնելու հարցին մէջ: Զինուորական լուծում գոյութիւն չունի: Համանախագահները կը ցանկան Պրիւքսելի մէջ հանդիպիլ նախարարներ Էդուարդ Նալբանդեանի եւ Էլվար Մամետեարովի հետ՝ քննարկելու համար հետագայ քայլերը»:

Խօսելով Ֆրանսայի նախագահ Ֆրանսուա Հոլլանտի՝ Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի նախագահները Փարիզ հրաւիրելու նախաձեռնութեան մասին, Ուորլիք նշած է, որ յոյս ունի, որ նախագահները պիտի ընդունին այդ հրաւերը:

«Երբ նախագահները հանդիպած էին Վիեննայի մէջ, մենք տեսանք, որ յառաջընթացը կարելի էր: Մենք կը հաւատանք, որ քննարկումներու շարունակութիւնը կարելոր յառաջընթաց պիտի արձանագրէ՝ ուղղուած խաղաղութեան հաստատման», ըսած է ան:

Ուորլիք նաեւ յայտնած է, որ ԵԱՀԿ-ի ֆրանսացի նոր համանախագահ Փիեռ Անտրիէն արդէն ստանձնած է լիազօրութիւնները:

Ռուսամէտ Զինեալները Ուքրանական 2 Պատերազմական Օդանաւեր Վար Առած Են

Ուքրանիոյ պաշտպանութեան նախարարութեան բանբեր մը յայտնեց, որ ռուսամէտ զինեալները Չորեքշաբթի օր Ռուսիոյ սահմանին մօտ գտնուող Սաուր-Մոկլիոյ մէջ վար առած են ուքրանական բանակին պատկանող երկու «Սու-25» տիպի պատերազմական օդանաւեր:

Սաուր-Մոկլիա կը գտնուի 20 քիլոմէթր հեռաւորութեան վրայ Թորեզէն, ուր անցեալ հինգշաբթի ջախջախուած էր մալեզիական քաղաքային օդանաւը:

Բանբերը յայտնեց, որ ուքրանական բանակը ջախջախման վայր ուղարկած է խմբակ մը՝ հետաքննելու համար երկու օդանաւերուն վար առնուելուն պարագաները:

Միւս կողմէ, «Ինթըրֆաքս», յղում կատարելով Տոնեցքի առողջապահութեան վարչութեան, հաղորդեց, որ վերջին չորս ամսուան ընթացքին Տոնեցքի մէջ զինուորական գործողութիւններուն պատճառով արձանագրուած է 432 զոհ, որոնցմէ 36-ը՝ կին, իսկ 6-ը՝ երեխայ: Վիրաւորներուն թիւը 1015 է:

2 յուլիսին Տոնեցքի իշխանութիւնները յայտարարած էին, որ զոհերուն թիւը 279 է:

ԵԱՀԿ-ը 19 յուլիսին զեկուցած էր, որ Լուկանսքի մէջ ամրան սկիզբէն ի վեր արձանագրուած զոհերուն թիւը 250 է, իսկ վիրաւորներունը՝ աւելի քան 850:

Մինսքի Խմբակի Համանախագահները Հանդիպեցան Հայաստանի Եւ Ազրպէյճանի Արտաքին Գործոց Նախարարներուն

22 յուլիսին աշխատանքային այցելութեամբ Պրիւքսէլ հասած արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեան տեսակցեցաւ ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի համանախագահներ Բկոր Փոփովի, Ճէյմս Ուորլիքի, Փիեռ Անտրիոյի եւ ԵԱՀԿ-ի գործող նախագահի անձնական ներկայացուցիչ Անճէյ Քասփրչիքի հետ:

Տեսակցութեան ընթացքին շարունակուեցան քննարկումները տազնապի խաղաղ լուծման հոլովոյթի յառաջ մղման վերաբերեալ:

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարը միջնորդներուն ուշադրութիւնը հրաւիրեց վերջին շաբաթներուն ընթացքին Ազրպէյճանի կողմէ կիրարկուող ռազմատենչ հռետորաբանութեան, մարդկային զոհերու պատճառ դարձած զինադադարի խախտումներուն եւ հետախուզական գործունէութեան աշխուժացման վրայ:

«Հակառակ միջազգային հանրութեան արդէն ուղղակի հասցէին կատարուող կոչերուն, Ազրպէյճանի ղեկավարութիւնը կը շարունակէ իր ապակառուցողական եւ վտանգաւոր քաղաքականութիւնը, հաշտեցման ու խաղաղութեան ի նպաստ արտայայտուող ազրպէյճանցիները շինծու մեղադրանքներով ամբաստանելով եւ բանտարկելով, ինչ որ չի նպաստեր բանակցութիւններուն մէջ դրական մթնոլորտի ստեղծման», ընդգծեց նախարար Նալբանդեան:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

Քրիստոնեաներին Ետք Տահեշ Կը Սպառնայ Նաեւ Մուսուլի Քիւրտերուն

Իրաքի եւ Շամի իսլամական պետութիւնը (ՏԱՀԵՇ) սպառնաց սպաննել քիւրտերը, եթէ Մուսուլին չհեռանան: ՏԱՀԵՇ սպառնաց սպաննել հարիւր քիւրտ ընտանիքներ, եթէ անոնց անդամները չհեռանան Մուսուլին, սակայն անոնց ժամկետ մը չճշդեց: Նախապէս 700 քրիստոնեայ ընտանիքներ հեռացած էին քաղաքէն:

ՏԱՀԵՇ նաեւ ամբողջական պաշարման տակ առաւ Ֆալուժայի հարաւը գտնուող Նահիա

Ամրիայն, որովհետեւ անոր ցեղապետները մերժած են իրեն հաւատարմութեան երդում տալ:

Միւս կողմէ, Իրաքի լուծարեալ Պաաս կուսակցութիւնը յայտարարեց, որ կը խզէ յարաբերութիւնները ՏԱՀԵՇ-ի հետ, զոր ահաբեկչական կազմակերպութիւն մը նկատեց:

Պաղեստինեան Դիմադրութիւնը Իսրայէլեան Ներթափանցման Փորձերը Կը Դիմակայէ

Բախումները կը շարունակուին պաղեստինեան դիմադրութեան եւ իսրայէլեան ուժերուն միջեւ, որոնք փորձեցին ներթափանցել Կազա:

Քասսամի փաղանգները յայտարարեցին, որ ժապալիայի արեւելքը գտնուող ճարտարարուեստական շրջանին մօտ իսրայէլեան մասնայատուկ ուժերու դէմ ականներ պայթեցուցած են՝ անոնց շարքերուն մէջ պատճառելով զոհեր ու վիրաւորներ: Նոյնպիսի բախումներ տեղի ունեցան Խան Եունեսի արեւելքը:

Իսրայէլեան բանակը խոստովանեցաւ, որ չորեքշաբթի արշալոյսին կորսնցուցած է երկու զինուոր, որոնցմէ մէկը զրահապատ մեքենաներու ուժերուն մէջ գնդապետ մըն է: Այդպիսով, իսրայէլեան բանակը խոստովանած եղաւ, որ Կազայի դէմ իր յարձակումին սկսելէն ետք 30 զոհեր ունեցած է:

Մարայա Քուտս խմբաւորումը իր կարգին յայտարարեց, որ հրասանդէ արձակուած հրթիռներով հարուածած է Պէյթ Լահիայի մէջ ներթափանցած իսրայէլեան ուժ մը:

Քասսամի փաղանգները Չորեքշաբթի օր նաեւ յայտարարեցին, որ իրենց մարտիկները Տէյր Պալահի մէջ ցամաք-օդ հրթիռով մը վար առած են «Էֆ-16» տիպի պատերազմական օդանաւ մը:

Միւս կողմէ, Միջազգային կարմիր խաչի բանբեր Սեսիլիա Կուէյն յայտարարեց, որ Իսրայէլի եւ Համասի հետ Շուժահիյա թաղամասին եւ Խուզահա շրջանին մէջ զինադադար հաստատելու համար համակարգում կատարուած է, որպէսզի հիւանդատար մեքենաները կարելիութիւնը

ունենան շրջան մուտք գործելով վիրաւորները փոխադրել: Նշենք, որ նշեալ շրջանը Իսրայէլի կողմէ բուռն ունիւնողման կ'ենթարկուի:

ԻԹԱՐ-ԹԱՍՍ հաղորդեց, որ Մարդու իրաւունքներու հարցով ՄԱԿ-ի գերագոյն յանձնակատար Նաւանթհեմ Պիլայ Կազայի մէջ բախումներուն մասնակից բոլոր կողմերուն կոչ ուղղած է քաղաքայիններն ու զինուորական գործողութիւններու մասնակիցները իրարմէ յստակ կերպով տարբերելու:

«Քաղաքային անձերու, ներառեալ՝ երեխաներու կեանքի իրաւունքի յարգանքին պէտք է յատկացուի հիմնական ուշադրութիւն: Այդ սկզբունքները խախտելը կրնայ գնահատուիլ իբրեւ պատերազմական գործողութիւն եւ մարդկութեան դէմ յանցագործութիւն», յայտարարած է ան՝ նշելով, որ իսրայէլեան յարձակումին սկիզբէն ի վեր սպաննուածներուն 74 առ հարիւրը քաղաքայիններ են:

Հայ Զբօսաշրջիկները Կարսի Բերդին Վրայ Եռագոյնը Պարզած Ու Հայաստանի Քայլերգը Երգած Են՝ Զայրացնելով Թուրքերը

Թրքական «Կարս թերթ» պարբերականը կը հաղորդէ, որ հայ զբօսաշրջիկներ Կարսի բերդին վրայ Եռագոյնը պարզած ու Հայաստանի քայլերգը երգած են:

Տեղի ունեցածին արձագանգած է «Հայկական անհիմն պնդումներու դէմ պայքարի միութիւն»-ը, որուն ղեկավար Կեօքսէլ Կիւլպէյ յայտարարած է, որ հայերը «ազատ տեղաշարժելով» կու գան բերդին վրայ դրօշ կը ծածանեցնեն, եւ համապատասխան մարմիններուն ուշադրութիւնը հրաւիրած է այդ փաստին վրայ:

Ըստ Կիւլպէյի, տեղի ունեցածը հայկական լրպիի եւ սփիւռքի նախարարութեան «գաղտնի նախագիծին մէկ մասն է»՝ Հայոց ցեղասպանութեան 100-ամեակի նախօրեակին:

Ան արտայայտած է հետեւեալ համոզումը. «Այսպէս կոչուած Արեւմտեան Հայաստանի տարածքին մէջ ընտրուած քաղաքներու մէջ հայերը պիտի փորձեն սադրիչ քայլեր կատարել՝ սադրելով այդ քաղաքներուն թուրք բնակիչները»:

«Տեղի կ'ունենայ այն, որմէ մենք կը վախնայինք: Հայերուն գաղտնի նախագիծը Կարսի մէջ կ'իրարկուած է խումբ մը հայերու կողմէ: Հայաստանէն ժամանած խումբ մը Կարսի բերդը տեսնելու պատրուակով բարձրացած է պարիսպներուն վրայ եւ պարզած Հայաստանի դրօշն ու երգած ազգային քայլերգը: Նոյնը կրկնուած է նաեւ Վանի Աղթամար կղզիին մէջ: Ո՞վ հայերուն այդ վստահութիւնն ու հանգստութիւնը կու տայ», հարց տուած է գործիչը եւ դժգոհած կառոյցներու անվտանգութեան պատասխանատու անձերուն աշխատանքէն:

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Մերօրեայ Փարաուն Մը

Թրքական «Ճումհուրիյէթ» օրաթերթը կը հաղորդէ, որ Թուրքիոյ 9-րդ նախագահ, 90-ամեայ Սիւլէյման Տեմիրելի ծննդավայր Սփարթայի Իսլամքէօյ գիւղին մէջ անոր համար կը կառուցուի 58 հազար քառակուսի մէթր տարածքի վրայ տարածուող դամբարան մը: Օրաթերթը կը նշէ, որ դամբարանի տարածքին մէջ Տեմիրելի նախագահութեան 9 տարիներու յիշատակին 9 լիճեր պիտի կառուցուին: Թուրքիոյ նախկին նախագահը անձամբ այցելած է իր ապագայ դամբարանի կառուցման վայրը եւ հաւանութեան արժանացուցած ընթացքը կատարուող աշխատանքներուն, զորս կը կատարէ իր եղբօր գլխաւորած ընկերութիւնը: Կը նախատեսուի, որ մինչեւ տարեվերջ դամբարանը պատրաստ ըլլայ:

Թուրքիոյ վարչապետի պաշտօնը 7 անգամ վարած քաղաքագէտը, որ ծանօթ էր հարցի մը վերաբերեալ իր դիրքորոշումը փոխելէ ետք «երէկը երէկ էր, իսկ այսօրը՝ այսօր» իր խօսքով, կը թուի նաեւ վաղուան համար մտածել եւ մեզի կը յիշեցնէ հին Եգիպտոսի փարաունները, որոնք իրենց կենդանութեան կը կառուցէին եւ մօտէն կը հետեւէին իրենց դամբարանի կառուցման:

Փարաունները իրենց դամբարանը եղող բուրգերը կը կառուցէին յաւիտենական կեանքի սիրոյն, սակայն բուրգին չափը նաեւ վկայութիւն մըն էր փարաունին իշխանութեան ու հարստութեան եւ հաւանաբար նաեւ իր երկրին փառքին ու ուժին մասին: Նոյնը կարելի չէ ըսել Տեմիրելի մասին: Ան թերեւս հարուստ է, սակայն որեւէ իշխանութիւն չունի:

Պապա եւ Չոպան Սուլու (Հովիւ Սիւլէյման) անունով ծանօթ Տեմիրելի նպատակը իր յիշատակի յաւերժացումը չէ, որովհետեւ Իսփարթայի մէջ արդէն իսկ իր անունով օդակայան ու համալսարան կայ, Անթալիոյ մէջ՝ մարզադաշտ, իսկ Էրզրումի մէջ՝ բժշկական կեդրոն: Աւելի՛ն, երկու գլխաւոր փողոցներ, մէկը Պուլտոյ, միւսը՝ Մուղլայի մէջ, կը կրեն իր անունը:

Այն իրողութիւնը, որ անոր դամբարանը գրեթէ երկու անգամով աւելի մեծ է, քան Թուրքիոյ Հանրապետութեան հիմնադիր Մուսթաֆա Քեմալ Աթաթուրքի Անգարայի մէջ գտնուող դամբարանը, մտածել կու տայ, որ արդեօ՞ք Տեմիրել կ'ուզէ ըսել, որ ինք հանրապետական Թուրքիոյ համար աւելի մեծ ու ազդեցիկ քաղաքական անձնաւորութիւն մըն է, քան Աթաթուրքը: Այս հարցումին պատասխանը ի՞նչ որ ալ ըլլայ, մէկ բան յստակ է՝ անոր այս քայլը կը վկայէ աթաթուրքականութեան եթէ ոչ անկումին, առնուազն խիստ տկարացման մասին: Ան իր պաշտօնավարութեան տարիներուն դժուար թէ այսպիսի բան մը կատարելու համարձակէր:

Ուրեմն անոր կատարածը պարզապէս սնափառութիւն մըն է, ո՛չ աւելին, ո՛չ պակաս, լաւագոյն պարագային՝ իր դրամը իրեն հետ տանելու հնարք մը: Այստեղ կը յառաջանայ հետեւեալ հարցումը. եթէ Տեմիրելի դամբարանը այսքան մեծ է, որքա՞ն աւելի մեծ ու պերճաշուք պիտի ըլլայ Սուլթան Էրտողանի դամբարանը:

ՎԱՀՂԱՍ ԷՄՄԻԵԱՆ

ԼՈՒՐԵՐ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐԷՆ

Իֆթար՝ Եգիպտացի Լրագրողներու Եւ Մտաւորականներու Հետ

Եգիպտոսի Հայ դատի յանձնախումբին հրաւերով, Հելիոպոլսոյ առաջնակարգ ճաշարանի մը մէջ, 24 եգիպտացի լրագրողներ եւ մտաւորականներ, գիտաշխատողներ համատեղ ռամատանեան *իֆթարի* սեղանի մը շուրջ համախմբուեցան շաբաթ, 19 յուլիս 2014-ի երեկոյեան:

Աւանդական դարձող այս համախմբման հրաւիրող մարմինին անունով ողջոյնի խօսքը արտասանեց տոքթ. Արմէն Մազլումեան, որ հրաւիրեց Հայ կաթողիկէ համայնքի առաջնորդ Գրիգոր Օգոստինոս եպս. Գուսանը, որ սրտամօտիկ իր խօսքով արժանացաւ սեղանակիցներուն ջերմ գնահատանքին:

Հրաւիրեալ ներկաներու շարքին էին՝ Էյն Շամս համալսարանին մէջ Միջինարեւելեան ուսումնասիրական կեդրոնի տնօրէն, արդի պատմութեան դասախօս դոկտ. Կամալ Ապու Շաքրա, միջազգային իրաւունքի փորձագետ դոկտ. Այման Սալամա, «Ահրամ»-ի արտաքին բաժնի պատասխանատու խմբագիր Մոհամետ Ամին Մասրի, արդի պատմութեան դասախօս եւ եգիպտահայ տարեգրութեան մասնագետ դոկտ. Մոհամետ Իմամ, «Ահրամ»-ի հրատարակութիւն «Միասա տատլիյա» եռամսեայի խմբագիր Ապու Պաքր Տեսուքի, «Վեթօ» շաբաթաթերթի խմբագրապետ Էսամ Քամել, արտաքին գործոց նախարարի երկու ամերիկաներու գծով տեղակալի օգնական, Երեւանի մէջ Եգիպտոսի նախկին հիւպատոս Թարեք Միլիկի, մշակոյթի նախարարութեան գիտաշխատող եւ լրագրող Ահմետ Ֆարրան, «Ախպար», «Կումհուրիյա», «Վաթան», «Ռոզալ Եուսեֆ», «Պատիլ», «Մատա Պալատ» օրաթերթերու եւ լրագրական հաստատութիւններու, «ONTV»-ի եւ «Nile TV»-ի (մշակութային) հեռուստալիքներու, «Սոթ արապ» ռատիոկայանի ներկայացուցիչներ եւ աշխատակիցներ:

Հացկերոյթի ընթացքին կողմնակի խօսակցութիւններու ճամբով Հայոց ցեղասպանութեան դարադարձին հետ կապուած կամ անկէ անկախ համագործակցութեան նոր հորիզոններ պարզուեցան, որոնք հետագային, գործնականանալէ առաջ, պիտի հաղորդենք մեր հասարակութեան:

Նման համախմբումները կ'օգնեն Եգիպտոսի մէջ հայոց տնտեսական, մշակութային թէ ընկերային դերակատարութիւնները լուսարձակի տակ առնելու եւ ա՛լ աւելի մանրամասնութիւններու մէջ խորանալու, նկատի ունենալով, որ հրաւիրեալ հասարակութիւնը ընթերցող եւ բանիմաց է, առաւել՝ նորութիւններ ընկալող:

Մեծարանքի Երեկոյ՝ Նուիրուած Հայ Տարեցներու Տարուան

Կազմակերպութեամբ Հայ եկեղեցասեր կանանց հոգևոր լսարանի ու «Շուշանիկ» երգչախումբին, Հայ տարեցներու տարուան նուիրուած ձեռնարկներու ծիրին մէջ, 22 յունիսին Ս. Յովհաննու Կարապետ եկեղեցոյ շրջափակին մէջ տեղի ունեցաւ մեծարանքի երեկոյ՝ նուիրուած Հայ տարեցներու տարուան:

Լսարանի եւ երգչախումբի ընդհանուր պատասխանատու Վազգէն քինյ.

Քեօշկերեան շնորհաւորեց ներկայ տարեցները՝ շեշտելով անոնց նշանակալի դերը մեր կեանքին մէջ որպէս ապրող ու շնչող կոթողներ, որոնք անցեալն ու ներկան կ'ապրեցնեն մեզի:

Մրտի խօսք ուղղեցին կարգ մը անձնաւորութիւններ նաեւ գործադրուեցաւ գեղարուեստական յայտագիր:

Աւարտին, թեմի առաջնորդ Բարգէն եպս. Չարեան շեշտեց կարեւորութիւնը Հայ տարեցներու տարուան առթիւ նման ձեռնարկներու կազմակերպման: Ան հաստատեց, որ տարեցները մեր սրբութիւններն են, եւ մեր պարտականութիւնն է մտածել անոնց մասին, մեծարել, յարգել եւ մանաւանդ լսել անոնց խրատները եւ օգտուիլ անոնց փորձառութիւններէն:

ՀՅԴ Քանատայի Պատանեկան Միութեան Անդամները Մեկնեցան Հայաստան

Յուլիս 15-ին ՀՅԴ Քանատայի Պատանեկան միութեան անդամ 23 պատանիներ եւ 6 վարիչներ Թորոնթոյէն մեկնեցան Հայաստան՝ երկու շաբաթներու վրայ երկարող իրենց տարեկան շրջապտոյտը կատարելու:

Շրջապտոյտի ընթացքին պատանիները պիտի այցելեն Հայաստանի պատմական տեսարժան վայրերը, ինչպէս նաեւ երեք օր պիտի անցընեն Արցախի մէջ:

Յայտնենք, որ ՀՅԴ Քանատայի Պատանեկան միութիւնը կը գործէ 1956-էն ի վեր: Միութիւնը մասնաճիւղեր ունի Մոնթրէալի, Թորոնթոյի, Լաւալի, Քեմպրիճի, Համիլթընի, Ս. Քաթրինգի եւ Վանգուվըրի մէջ:

Հայաստանի Պաշտօնական Պատուիրակութիւնը Ազգային Ժողովի Նախագահի Գլխաւորութեամբ Այցելեց Թիֆլիսի Հայոց Եկեղեցիներ Եւ Խոջեվանքի Պանթէոն

Յուլիս 14-ին Հայաստանի Ազգային ժողովի նախագահ Գալուստ Սահակեան, Հայաստանի Արդարադատութեան նախարար Յովհաննէս Մանուկեան, Հայաստանի Ազգային ժողովի պատգամաւոր Վարդան Այվազեան, Ազգային ժողովի աշխատակազմի ղեկավար Հրայր Թովմասեան այցելեցին Թիֆլիսի Ս. Գեորգ եկեղեցի, ուր դիմաւորուեցան վիրահայոց թեմի առաջնորդ Վազգէն եպս. Միրզախանեանի կողմէ: Ան տեղեկութիւններ փոխանցեց եկեղեցւոյ մասին եւ ներկայացուց վերանորոգման աշխատանքները: Պատուիրակութեան անդամները ծաղկեպսակներ զետեղեցին եկեղեցւոյ բակին մէջ Հայոց ցեղասպանութեան զոհերու յիշատակին նուիրուած խաչքարին դիմաց:

Այնուհետև անոնք այցելեցին Ս. Էջմիածին եկեղեցի, որմէ ետք «Հայարտուն» կրթամշակութային եւ երիտասարդական կեդրոնին մէջ, վիրահայոց թեմի մշակոյթի բաժնի տնօրէն եւ «Հայարտուն»-ի ղեկավար Լեւոն Զիդիլեան ներկայացուց կեդրոնին գործունէութիւնը:

Աւարտին տեղի ունեցաւ ծաղկեպսակներու զետեղում Թիֆլիսի Հայ գրողներու եւ հասարակական գործիչներու Խոջեվանքի պանթէոնին մէջ հանգչող ազգայիններու յիշատակին:

Անիի Աւերակներուն Նուիրուած Դասախօսութիւն

Յուլիս 6-ին Ազգային առաջնորդարանի «Տիգրան եւ Զարուհի Տէր Ղազարեան» սրահին մէջ, տեղի ունեցաւ Քրեսենթա հովիտի Հայաստանեայց առաքելական եկեղեցւոյ դաստիարակչական յանձնախումբին կողմէ կազմակերպուած ամսական հերթական դասախօսութիւնը՝ նուիրուած հայոց մայրաքաղաքներէն Անիին, հայ ճարտապետներու սլացիկ միտքի եւ հանձարի արգասիքը եղող ճարտարապետական կոթողներուն եւ հզօր կառոյցներու

աւերակներուն:

Դաստիարակչական յանձնախումբին անունով տոքթ. Զարմինէ Նազգաշեան բարի գալուստ մաղթեց ներկաներուն, ապա ամփոփ զիծերու մէջ ներկայացուց օրուան դասախօս Միսաք Քէլէշեանի կեանքն ու գործունէութիւնը՝ դրուատելով անոր արժէքաւոր հետազօտութիւնները՝ անյայտ մնացած պատմութիւններու եւ թաքուն մարդասիրական ծառայութիւններու բացայայտման մարզերէն ներս:

Դասախօսութեան սկիզբը Քէլէշեան յայտնեց, որ թէեւ Անին շատ սիրելի է հայ ժողովուրդի զաւակներուն համար, սակայն դժբախտաբար անոնցմէ շատերը քիչ բան գիտեն այս ճոխ թանգարանին մասին, որ վկան է հայոց փառաւոր ու հազարամեայ անցեալին: Ան անդրադարձաւ Անիի միջնաբերդի Աշոտեան եւ Մմբատեան զոյգ պարիսպներուն, ջրամատակարարման համակարգին, Անիի փողոցներուն, Մայր տաճար Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ բացառիկ ճարտարապետութեան, Անիի տարբեր եկեղեցիներու ճարտարապետական իւրայատկութիւններուն վրայ:

ԱՅԼԱԶԱՆ

Վարդավառի Տօնը

Վարդավառի տօնը հազարամեակներու պատմութիւն ունի: Անիկա հայ ժողովուրդի ամենասիրելի տօներէն մէկն է: Նուիրուած է սիրոյ եւ գեղեցկութեան աստուածուհի Աստղիկին:

Ինչպէս շատ մը նախաքրիստոնէական տօներ, Վարդավառն ալ վերանուանուած է Պայծառակերպութեան եւ այլակերպութեան տօն, քրիստոնէութիւնը պետական կրօն ընդունուելէ ետք, սակայն, պահպանած է նաեւ Վարդավառ անուանումը:

Վարդավառի տօնը շարժական է, կը նշուի Զատիկին յաջորդող 14-րդ կիրակին: Ինչպէս խաղողօրհնէքի օրը աւանդաբար կը համարուի խաղողի առաջին համտեսի օր, այնպէս ալ Վարդավառի օրը խնձորի առաջին համտեսի օրն է:

Առասպելի մը համաձայն, անգամ մը Աստղիկ աստուածուհին կը լսէ, որ իր սիրեցեալ Վահագնը ծանր վիրաւորուած է, բոյիկ կը վազէ անոր մօտ: Ճանապարհին, վազելով վարդենիներու մէջէն կը վիրաւորէ ոտքերը, եւ անոր արիւնով կը ներկուին վարդերը: Այդ օրէն կարմիր վարդը սիրոյ խորհրդանիշ համարուած է Հայաստանի մէջ:

Վարդավառի մասին շատ գեղեցիկ տաղ յօրինած է Ժ. դարու բանաստեղծ, փիլիսոփայ, երաժիշտ Գրիգոր Նարեկացին: Ահա այդ տաղէն քառեակ մը.

Գոհար վարդն վառ առեալ ի վեհից վարսիցն արփենից:
Ի վեր ի վերայ վարսից ծաւալէր ծաղիկ ծովային:
Ի համատարած ծովէն պղպջէր գոյնն այն ծաղկին,
Երփին երփնունակ ծաղկին շողշողէր պտուղն ի ճղին:

Բանաստեղծ Յ. Թումանեան իր կարգին գեղեցիկ բանաստեղծութիւն մը ունի «Հիմն Աստղիկին» խորագրով. ահա այդ հիմնէն քառեակ մը.

«Ելնում է ահա Նազելի փառքով
Երկնի խորքերից Սիրոյ Դիցուհին,
Պճնուած կոյսի ճերմակ շղարշով,
Վառուելով իր սուրբ շողերի միջին»:

Կարգ մը ազգագրագետներու կարծիքով, անցեալին այս տօնը եղած է շատ բազմազան, որմէ այսօր պահպանուած է միայն ջրցողումը: Իրարու վրայ ջուր ցօղելով՝ մեր նախահայրերը կը հաւատային, որ կը պաշտպանուէին վախէն եւ հիւանդութիւններէն: Տօնին առիթով նաեւ աղանի մը կը թոցնէին եւ տօնածառ կը պատրաստէին՝ զարդարելով ժապաւեններով, վարդերով, վարունգով եւ խորոված խնձորով:

Տօնին ծիսական ու ուտեստը խորոված խնձորն էր: Հայերը գիշերը պարտադիր խարոյկ կը վառէին եւ խնձոր կը խորովէին: Եկեղեցիներուն դռներն ալ կը զարդարէին վարունգով, վարդով եւ խորոված խնձորով:

Աստղիկ Աստուածուհին

Հայերու սիրոյ եւ գեղեցկութեան աստուածուհին Աստղիկը, Վահագն աստուծոյ սիրուհին էր: Անոր գլխաւոր մեհեանը կը գտնուէր Տարօն գաւառի Աշտիշատ ասանը եւ կը կոչուէր Աստղկան տաճար:

Աւանդութեան մը համաձայն, երբ Աստղիկը Արածանիի ջուրերուն մէջ կը լոգնար, հայ կտրիճները անոր գեղեցկութեամբ հիանալու համար բլուրներուն վրայ կրակ կը վառէին լոգանքի վայրը լուսաւորելու համար: Բայց աստուածուհին իր շրջապատը մշուշ կը գոյացնէր քողարկելու համար իր մերկութիւնը: Այդ օրէն գաւառը կը կոչուի Մշուշ, իսկ հետագային՝ Մուշ:

Աստղիկ աստուածուհիի անունը կը կրէ հայկական տոմարի իւրաքանչիւր ամսուան եօթներորդ օրը:

Աստղիկը կը համապատասխանէ յունական Աֆրոտիթէ եւ Հռոմէական Վեներա աստուածուհիներուն:

ԿՆՈՋԱԿԱՆ

Խնձորի Քացախը Կնճիռներու Դէմ

Քիչեր գիտեն, որ խնձորի քացախը երիտասարդութիւնն ու գեղեցկութիւնը պահպանելու ամենէն արդիւնաւետն է: Ահաւասիկ պարզ եւ աժան դեղ մը՝ կնճիռներուն դէմ պայքարելու համար:

Ապուրի դգալ մը խնձորի քացախը աւելցուցէք կէս բաժակ սպեպղինի հիւթին, խառնեցէ՛ք եւ այս հեղուկը քսեցէ՛ք ձեր դէմքին՝ առտու եւ իրիկուն: Խնձորի քացախը նաեւ խթանող է:

Ամէն առտու ձեր դէմքը օճեցէ՛ք բաժակ մը ջուրի հետ լուծուած ապուրի դգալ մը խնձորի քացախով: Եթէ զգայուն մորթ ունիք, ջուրին քանակը աւելցուցէք: Խնձորի քացախը կը խթանէ արեան շրջագայութիւնը, կը մաքրէ մորթին արատները եւ կ'ոչնչացնէ մանրէները: Վերջապէս, խնձորի քացախին պարունակած օրկանական թթուները կը հարթեն կնճիռները: Նշուած հեղուկը կարելի է օգտագործել ամէն առտու՝ դիմայարդարումէ առաջ: Մէկ շաբաթ ընդմիջումէ ետք կարելի է կրկին օգտագործել:

www.aztarar.com